

Funcatieprofiel bestuur

Aandachtsgebied risicomangement

Algemene kenmerken

Omschrijving fonds

Het pensioenfonds is een multi-ondernemingspensioenfonds in de zin van de Pensioenwet. Het fonds heeft tot doel het verstrekken van pre-, ouderdoms- en arbeidsongeschiktheidspensioen aan de deelnemers en gewezen deelnemers en van (tijdelijk) partner- en wezenpensioen aan hun nagelaten betrekkingen. Hiertoe wordt voor de circa 8.200 (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden een pensioenvermogen van circa € 1.300 miljoen belegd.

Samenstelling bestuur

Het pensioenfonds heeft een paritair bestuur dat is samengesteld uit acht bestuursleden, waarvan:

- drie leden namens de werkgever;
- drie leden namens de werknemers;
- twee leden namens de pensioengerechtigden.

Het multi-opf heeft twee compartimenten, te weten SPH en SPDHV. Het paritair samengestelde bestuur wordt gevormd door drie leden van compartiment SPH, drie leden uit compartiment SPDHV en twee externe bestuursleden (de voorzitter en een bestuurslid met als aandachtsgebied beleggen en risicomangement).

Het pensioenfonds streeft naar een complementaire samenstelling van het bestuur, waarbij de samenstelling een redelijke afspiegeling vormt van de belanghebbenden. Conform de Code Pensioenfonds streeft het bestuur naar diversiteit met ten minste:

- één man en één vrouw;
- één lid boven en één lid onder de veertig jaar.

De bestuursleden hebben gedurende maximaal 12 achtereenvolgende jaren zitting. De eerste zittingstermijn duurt maximaal vier jaar en een bestuurslid kan maximaal twee keer worden herbenoemd.

Selectie

Het bestuur kan een kandidaat-bestuurder afwijzen indien deze niet aan de profielschets voldoet. Elke benoeming van een bestuurder is onder voorbehoud van instemming van De Nederlandsche Bank (DNB) voor de wijziging van de samenstelling van het bestuur.

Funcatieprofiel bestuurder

Competenties

Een bestuurder beschikt in ieder geval over de volgende competenties:

- strategisch denken (en sturing): het bestuurslid heeft een voldoende realistische visie op toekomstige ontwikkelingen, vertaalt deze in langetermijndoelstellingen en stelt een strategische planning op voor het realiseren van deze langetermijndoelstellingen, onder meer door het toepassen van scenarioanalyse. Hij of zij houdt hierbij goed zicht op risico's die de onderneming loopt en neemt bijhorende beheermaatregelen;
- integriteit;

- multidisciplinair denken: het bestuurslid ziet dwarsverbanden en de samenhang hiertussen en communiceert tussen de verschillende domeinen en deskundigheden;
- probleemanalyse en oordeelsvorming: het bestuurslid kan gegevens en mogelijke handelwijzen tegen elkaar afwegen en tot een logisch oordeel komen. Hij of zij onderzoekt, herkent en begrijpt de essentiële elementen en vraagstukken en heeft affiniteit met (het oplossen van) kwantitatieve problemen;
- communicatievaardigheden: het bestuurslid brengt op een begrijpelijke en acceptabele wijze zowel op mondelinge als schriftelijke wijze een boodschap over aan anderen en is in staat complexe, kwantitatieve materie begrijpelijk te maken voor anderen met minder affiniteit met deze onderwerpen. Hij of zij is gericht op duidelijkheid, transparantie en actief feedback geven en nemen;
- samenwerken: het bestuurslid heeft oog voor het groepsbelang en levert een bijdrage aan het gemeenschappelijke resultaat. Hij of zij is tevens in staat in collegiaal verband te functioneren en geen pleitbezorger te zijn van individuele belangen;
- onafhankelijkheid: het bestuurslid is zelfstandig in zijn of haar gedrag, durft eigen standpunten tegenover anderen (en enig deelbelang) te handhaven en te verdedigen in het belang van het pensioenfonds. Hij of zij opereert hiertoe objectief en kritisch. Hij of zij herkent en anticipeert op situaties waarin persoonlijke en zakelijke belangen (potentieel) conflicteren;
- besluitvaardigheid: het bestuurslid neemt op tijd noodzakelijke beslissingen door het nemen van acties of door zich vast te leggen door middel van het uitspreken van zijn of haar mening en wacht niet onnodig met het maken van keuzes.

Daarnaast beschikt het bestuur als geheel over de competenties genoemd in de vijfde versie van het Plan van Aanpak Deskundigheidsbevordering van de Pensioenfederatie. Het bestuurslid draagt hier aan bij.

DNB wordt pas om instemming gevraagd voor de benoeming van een bestuurder nadat is gebleken dat de kandidaat over het vereiste opleidingsniveau en ervaring beschikt.

Taken en verantwoordelijkheden

Het bestuurslid beschikt over voldoende deskundigheid (geschiktheidsniveau A) op de bestuurlijke aandachtsgebieden:

- het besturen van een organisatie;
- relevante wet- en regelgeving;
- pensioenregelingen en pensioensoorten;
- financieel technische en actuariële aspecten, waaronder financiering, beleggingen, actuariële principes en herverzekering;
- administratieve organisatie en interne controle;
- communicatie;
- uitbesteding.

Benodigde opleiding en ervaring

- Afgeronde HBO of academische opleiding;
- Cursus SPO – Besturen van een pensioenfonds, geschiktheidsniveau A of gelijkwaardig.

Tijdsbesteding en honorarium

Het bestuur vergadert zoveel als nodig. De verwachte tijdsbesteding is 1 werkdag per week.

De leden van het bestuur die niet op de loonlijst staan van de werkgever ontvangen per jaar een bruto honorarium als tegemoetkoming voor de tijd en kosten die het bestuurslidmaatschap met zich mee brengt.

Funcatieprofiel risicomanagement

Het bestuurslid is medeverantwoordelijk voor de opzet en de uitvoering van het risicomanagement. Deze bestuursfunctie vereist een kwantitatieve en/of financiële achtergrond en kennis en ervaring op het gebied van risicomanagement van een financiële instelling. Voorts is het bestuurslid bekend met hetgeen in deze specifieke markt onder het begrip risicomanagement wordt verstaan. Daarnaast beschikt de kandidaat over alle hieronder genoemde vereisten.

Kennis ten aanzien van:

- best practices risicomanagement voor pensioenfondsen;
- methoden, tools en systemen die worden toegepast voor goed risicomanagement door pensioenfondsen;
- noodzakelijke rapportages en stuurinformatie over risicobeheersing.

Inzicht in en oordeelsvorming over:

- de wijze waarop het pensioenfonds het risicobeleid heeft vormgegeven en vastgelegd;
- hoe het risicomanagement bij de partijen is georganiseerd waaraan het pensioenfonds werkzaamheden heeft uitbesteed;
- het gebruik van externe dienstverleners door het pensioenfonds en de wijze waarop deze worden geselecteerd en beoordeeld.

Specifieke deskundigheid risicomanagement

- heeft inzicht in de verplichtingenstructuur van een pensioenfonds, meer specifiek met het oog op het streven naar rendement in de relatie tot een verantwoord risicobeheer;
- heeft aantoonbaar begrip van het risicoprofiel van de achterban/participanten en het juridisch kader waarbinnen pensioenbeleggingen vallen.
- begrijpt de balans tussen de aard van de verplichtingen van een pensioenfonds en daarmee de lange termijn horizon en de op korte termijn implementeerbare zaken (passend in het beleid);
- heeft een adviserende (en educatieve) instelling richting bestuur en achterban.

Aanvullende competenties risicomanagement

- academisch werk- en denkniveau;
- inlevingsvermogen in de effecten van het advies aan het bestuur van het pensioenfonds op de doelstellingen en het beleid van dat fonds;
- kan juiste en realistische conclusies trekken op basis van de beschikbare informatie;
- vermogen om voorliggende analyses en voorstellen kritisch en onafhankelijk te kunnen beoordelen;
- vaardigheden om voorstellen, visie en kennis op heldere wijze over te brengen (op o.a. het bestuur);
- kan goed samenwerken;
- gedragscompetenties: overtuigingskracht, probleemanalyse, oordeelsvorming, sensitiviteit, resultaatgericht en leervermogen.

Risicoadviescommissie

Het pensioenfonds kent een risicoadviescommissie. Lidmaatschap van deze commissie is mogelijk wanneer het bestuurslid geschiktheidsniveau B heeft op het deskundigheidsgebied Risicomanagement, alsmede voldoet aan de aanvullende eisen, zoals hieronder omschreven.

Taken en verantwoordelijkheden:

- heeft een proactieve en initiatiefrijke houding verwacht;

- begrijpt hoe de verschillende risico's zich kunnen manifesteren, zowel binnen het bestuur als ook binnen het pensioenbureau en de leveranciers waar mee gewerkt wordt;
- is in staat de betekenis van risicomanagement te vertalen naar praktisch beleid;
- is in staat om ervoor zorg te dragen dat risicomanagement integraal onderdeel uitmaakt van het beleid van het pensioenfonds en het voltallige bestuur hierbij te betrekken;
- is in staat om out of de box te denken waardoor er een breder kader ontstaat, waarin de 'zwarte zwanen' vroegtijdig herkend kunnen worden;
- heeft voldoende 'countervailing power' jegens de andere commissies binnen het fonds, adviseurs vermogensbeheerder(s) en andere toeleveranciers;
- is in staat de risico's die het fonds loopt bij het behalen van haar doelstelling te identificeren;
- is in staat strategisch te denken, dat wil zeggen een breder of dieper inzicht te verschaffen in problemen of situaties door ze in een meer omvattend begrippenkader te plaatsen en van daaruit te handelen. De grote lijnen en voornaamste implicaties van gebeurtenissen zijn en blijven in beeld en er wordt verder gekeken en gedacht dan de dagelijkse focus;
- is in staat hieraan acceptatiegrenzen te koppelen en zorg te dragen voor meting in de uitvoer, en beleid uit te zetten om risico's te beheersen en dit te monitoren (acties uitzetten wanneer een risico zich buiten de acceptatiegrens bevindt);
- is in staat leiding te geven aan het risicomanagementproces van het pensioenfonds en toe te zien op de uitvoering van risicomanagement door o.a. het pensioenbureau;
- ziet erop toe dat zaken volgens afspraak en/of overeenkomst conform afgesproken normen tijdig worden uitgevoerd teneinde de doelstelling van het fonds te realiseren;
- bezit voldoende sensitiviteit voor de belangen en positie van de diverse stakeholders;
- volgt de ontwikkelingen op het gebied van ICT nauwlettend.

Kennis ten aanzien van:

- relevante wet- en regelgeving;
- risicohouding en risicobereidheid van het bestuur;
- uitbesteding;
- risicomanagementprocessen;
- pensioen- en vermogensbeheer in brede zin;
- het risicoprofiel van de achterban/participanten;
- relevante marktontwikkelingen.

Inzicht in en oordeelsvorming over:

- alle risico's, zowel financieel als niet-financieel;
- toepassing van balansbeheer/ALM, technieken voor beheersing van risico's;
- portefeuilleconstructie: oog hebben voor het risicoprofiel dat in de ALM is bepaald en een vertaling daarvan in de dagelijkse portefeuille;
- de meest gangbare risicomanagementbenaderingen;
- impact- en kansanalyse van risico's;
- de wijze van bepalen van tolerantiegrenzen en het bewaken van de te volgen procedures wanneer een risico zich buiten de tolerantiegrenzen bevindt;
- de wijze van selectie (en due diligence) van externe providers op het gebied van risicobeheersing (custodian, aanbieders risicometing);
- de wijze waarop het beleid wordt geïmplementeerd, gemonitord en geëvalueerd;
- de wijze waarop de samenhang tussen pensioenbeleid, financieringsbeleid en beleggingsbeleid wordt vormgegeven bij het pensioenfonds, rekening houdend met het risicohouding en het risicodraagvlak van het pensioenfonds;
- de wijze van totstandkoming van het beleggingsbeleid;
- de wijze van meting van en rapportages over het beheer van de beleggingsportefeuille, in samenhang met het beheer van de totale balans;
- de wijze van evaluatie van het totale proces aan beide zijden van de balans;
- de relevante bepalingen voor de verslaglegging van pensioenfondsen;
- de totstandkoming van de dekkingsgraad van het pensioenfonds;
- de gehanteerde beleggingsstijlen, investeringsprincipes, betekenis ESG;
- zicht op de rolverdeling van de verschillende partijen in het beleggingsproces;

- het Financieel Toetsingskader;
- waarderingsvraagstukken;
- integriteitsrisico's;
- bedreigingen van het pensioenfonds door veranderende wet- en regelgeving;
- ontwikkelingen aan de verplichtingenkant vanuit de sponsor;
- de taakopvatting van een risicoadviescommissie, die verder gaat dan alleen de financiële risico's;
- ICT-gerelateerde vraagstukken.

Competenties:

- respect, openheid en integriteit;
- samenwerkingsgerichtheid en samenbindend vermogen;
- operationeel probleemoplossend vermogen;
- focus op efficiency en kwaliteit;
- nuchterheid (zich niet laten imponeren);
- onafhankelijkheid;
- authenticiteit;
- strategisch denken;
- durf;
- vasthoudendheid;
- communicatief vaardig en in staat ingewikkelde materie te verwoorden in heldere adviezen;
- goede beheersing van de Engelse taal.

Tijdsbesteding

De risicoadviescommissie vergadert zoveel als nodig. De verwachte tijdsbesteding is gemiddeld 0,5 dag per week.